

Bezpečnost mladých pracovníků – rady pro rodiče

Pracují vaše děti v bezpečném prostředí? Jste si jisti, že na ně někdo dohlíží? Tento informační list vám umožní seznámit se s opatřeními týkajícími se BOZP, která by měli zaměstnavatelé v souvislosti s mladými lidmi přijmout. Také vám poradí, jak si s vašimi dětmi pohovořit o předcházení úrazům na pracovišti.

Každý rok pracují miliony žáků a studentů na částečný úvazek nebo na prázdninových brigádách, aby si trochu přivydělali. Mnozí se účastní povinné odborné praxe. Jiní začínají poprvé pracovat na plný úvazek. Pracovní zkušenosti získané v mládí mohou být pro mladé lidi prospěšné – umožňují jim osvojit si důležité pracovní dovednosti. Tyto zkušenosti by také měly vést k bezpečným pracovním návykům.

Když mladí lidé poprvé nastoupí do práce na plný úvazek, mělo by pro ně toto zahájení pracovního života být také bezpečné a přínosné, aby se pro ně práce stala součástí života. Naneštěstí tomu tak vždy není. Podle evropských statistik je počet pracovních úrazů u mladých lidí ve věku 18–24 let o 50 % vyšší, než je tomu u kterékoli jiné věkové skupiny pracovníků⁽¹⁾.

Sedmnáctiletá dívka přišla pouhou hodinu od počátku prázdninové brigády o část prstu. V pekárně, ve které pracovala, jí prsty zachytil stroj...

Osmnáctiletý učeň-mechanik zemřel čtyři dny poté, co ho zasáhl oheň. Když pomáhal mistrovi vylít směs benzínu a nafty do odpadní nádrže, došlo k explozi...

Na pracovníky se vztahují nařízení z oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, která zaměstnavatelům ukládají povinnost vyhodnocovat rizika na pracovišti a zajistit nezbytná preventivní

opatření, instruktáže a školení. Zaměstnavatelé by se měli postarat především o mladé lidi a začátečníky, jelikož ještě nejsou dostatečně vyškoleni a chybí jim patřičné zkušenosti a znalosti.

S ohledem na nedostatek zkušeností a případnou fyzickou a duševní nezralost podléhají pracovníci mladší 18 let dalším

Bezpečnost osob mladších 18 let – co musejí udělat zaměstnavatelé?

V oblasti ochrany mladistvých při práci platí národní právní předpisy, které se opírají o legislativu EU⁽²⁾. Ty berou do úvahy zejména rizika, kterým jsou mladiství vystaveni vzhledem k nedostatku zkušeností, nezralosti a nezralosti.

Na základě těchto předpisů zaměstnavatelé musí:

- při hodnocení zdravotních a bezpečnostních rizik, jimž jsou mladiství při práci vystaveni, brát v potaz, že tito pracovníci mají nedostatek zkušeností, neuvědomují si pracovní rizika, jsou fyzicky a duševně nezralí atd.,
- provést hodnocení rizik PŘED nástupem mladistvého do práce,
- přihlídnout k hodnocení rizik při rozhodování o tom, zda mladistvý smí, nebo nesmí vykonávat určitou práci,
- informovat rodiče nebo zákonné zástupce školou povinných dětí o možných rizicích a opatřeních přijatých ke snížení rizik.

Osoby *mladší 18 let* NESMÍ zpravidla vykonávat práci:

- která je nad jejich fyzické nebo duševní schopnosti,
- při níž jsou vystaveni toxickým látkám, karcinogenům a mutagenům,
- při níž jsou exponováni ionizujícím záření,
- při níž musí čelit nadměrnému teplu, hluku nebo vibracím,
- která zahrnuje rizika, jež lze těžko rozpoznat nebo jim zamezit, jelikož pracovník nemá dostatek zkušeností, není náležitě proškolen nebo nevěnuje otázkám bezpečnosti dostatečnou pozornost.

Více informací o omezeních ohledně náplně práce, věku pracovníka a pracovní doby, speciálních výjimkách souvisejících s odborným vzděláváním a striktních omezeních vztahujících se na práci školou povinných dětí ve členských státech, kde je taková práce povolena, je uvedeno v informačním listu „Ochrana mladých lidí na pracovišti“. Konkrétní nařízení naleznete v národních právních předpisech.

(1) Eurostat, Práce a zdraví v Evropské unii – statistický popis období 1994–2002.

(2) Směrnice Rady 94/33/ES o ochraně mladistvých pracovníků stanovuje **minimální** požadavky. Právní předpisy ve vašem členském státě mohou být přísnější, např. ohledně minimálního věku pro vstup do zaměstnání a zakázaných činností.

doplňujícím předpisům. Je také omezena délka jejich pracovní doby. Zaměstnavatelé, kteří umožňují mladým lidem získat pracovní zkušenosti prostřednictvím odborné praxe, by se měli postarat také o jejich bezpečnost a ochranu zdraví přinejmenším v takové míře, jak to činí u svých vlastních zaměstnanců.

Pokud v některých zemích může mladý člověk pracovat před ukončením povinné školní docházky, musí zaměstnavatel informovat o rizicích a kontrolních opatřeních rodiče nebo zákonného zástupce. Měl by tak učinit před nástupem pracovníka do práce.

Co mohou udělat rodiče?

Přestože se většinou úrazů na pracovišti dá zabránit, tyto úrazy (i smrtelné) se mladým lidem mohou stát a také se stávají. Práce může ohrozit zdraví mladistvého i do budoucna. Např. jsou-li na pracovišti vystaveni alergenům nebo nadměrnému hluku nebo pracují v nevhodných a nepříjemných pracovních polohách. Důležitost prevence bezpečnosti a ochrany zdraví tedy nelze podceňovat.

Zde je několik rad, jak můžete vašim dětem pomoci:

- Pohovořte si s nimi o vhodném výběru jejich prázdninové nebo víkendové brigády nebo umístění na praxi. Z jakých druhů práce a pracovišť si mohou vybírat?
- Informujte se o charakteru jimi vykonávané práce.
- Zeptejte se jich, jaká školení absolvovaly a jaký mají dohled při práci. Ujistěte je, že se nemusí bát požádat o proškolení nebo pomoc před zahájením práce s novým zařízením či vykonáváním jakékoliv nové práce nebo úkolu.
- O jejich práci s nimi pravidelně hovořte. Ujistěte je, že si s vámi mohou promluvit o jakýchkoli problémech týkajících se práce, zdraví nebo bezpečnosti.
- Promluvte si s jejich zaměstnavatelem o opatřeních přijatých v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví a příslušných školeních.
- Upozorněte své děti na nebezpečí práce o samotě nebo v noci.
- Veďte je k tomu, aby se ptaly či požádaly o pomoc, pokud si nejsou jisté pracovním postupem nebo činností, a okamžitě informovaly příslušné osoby o sebemenších rizicích, úrazech či špatném zdravotním stavu.

- Poradte jim, aby se obrátily na závodního lékaře, sestru nebo jiný zdravotnický personál (pokud na pracovišti působí). A zajdou-li s nějakými zdravotními potížemi ke svému praktickému lékaři, aby mu řekly, jakou práci vykonávají.
- Upozorněte je na skutečnost, že se v souvislosti s problematikou bezpečnosti práce mohou obrátit i na svého zástupce pro oblast bezpečnosti či na zástupce odborů, pokud tyto osoby na pracovišti působí.
- Popovídejte si se svými dětmi o svých vlastních zkušenostech s bezpečností a ochranou zdraví ve vaší současné práci i v předešlých zaměstnáních, o tom, co se stalo, co bylo učiněno a co mohlo být učiněno, kdybyste byli věděli více.
- Navrhněte škole, kterou vaše děti navštěvují, aby u mladších dětí zajistila znalost rizikových činností a u starších studentů znalost problematiky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
- Hovořte o této problematice s ostatními rodiči.
- Zjistěte, co bylo pro ochranu mladistvých učiněno na vašem pracovišti.
- Povzbudte své děti k tomu, aby o bezpečnostních a zdravotních aspektech své práce získaly více informací, např. u vašeho vnitrostátního úřadu inspekce práce nebo orgánu ochrany veřejného zdraví pro BOZP nebo prostřednictvím odkazů a zdrojů informací uvedených na webových stránkách agentury. Zjistěte více vy sami!

Na mladé lidi, stejně jako na všechny pracovníky, se vztahují tři důležitá **práva** týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci:

1. právo na znalosti;
2. právo podílet se na BOZP;
3. právo na odmítnutí nebezpečné práce.

Mají také své **povinnosti**, mimo jiné musí:

1. pracovat bezpečně;
2. hlásit rizika;
3. používat osobní ochranné pracovní prostředky.

Snaha zavděčit se nebo nejistota v nich může vzbuzovat zábrany. Promluvte si s nimi o jejich právech, o tom, že je nutné vždy pracovat bezpečně a dodržovat bezpečnostní postupy a chránit tak sebe i své spolupracovníky – práce není hříšně.

Další informace a zdroje (např. Státní úřad inspekce práce, odborové organizace a profesní sdružení) naleznete na adrese: <http://ew2006.osha.eu.int/>

Další informace

- http://osha.mpsv.cz/good_practice/
- Výzkumný ústav bezpečnosti práce, Jeruzalémská 9, Praha 1, 116 52
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, Praha 1, 118 12

Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao

Tel. (34) 944 79 43 60, fax (34) 944 79 43 83

E-mail: information@osha.eu.int

© Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Kopírování je povoleno pouze se souhlasem autora. Printed in Belgium, 2006

